

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านตำบลท่าด้วง

งานพัฒนาชุมชน
สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าด้วง
ตำบลท่าด้วง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

ประวัติของตำบลท่าดั่ง

แต่เดิมสันนิษฐานว่าตำบลท่าดั่งเป็นที่อยู่อาศัยของชาวนน (ชาวนน เรียกตนเองว่า "เนียะกุล" หรือ "ญ้อกุล" มีความหมายว่าคนภูเขา เป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ตามไหล่เขาหรือเนินเตี้ยๆ แถบบริเวณชาวนน มีผิวค่อนข้างดำตาโตกว่าคนไทย แต่ไม่ต่างจากคนไทยมากนักรูปร่างสูงปานกลาง ผู้หญิงจะหน้าตาดีการแต่งกายแบบดั้งเดิมของชาวนน คือ ผู้หญิงจะสวมเสื้อเก้ายะ และนุ่งผ้าถุงมีชายผ้าใหญ่ สวมสร้อยเงิน และเจาะใบหูกว้างเพื่อสวมตุ้มหูใหญ่ ชาวนนเรียกกะจอน ทำด้วยไม้มีกระจกติดข้างหน้า ไว้ผมยาวเกล้ามวย ส่วนผู้ชายนุ่งผ้าโสร่งตาหมากรุก วิธีการนุ่งแบบเหน็บธรรมดาภาษาของชาวนนจัดอยู่ในตระกูลภาษาตระกูลมอญ-เขมร สาขามอญ เพราะมีความใกล้เคียงกับภาษามอญโบราณ และภาษามอญปัจจุบันมากกว่าเขมร อีกประการหนึ่ง ภาษาของชาวนนไม่มีระบบการเขียน อาศัยแหล่งน้ำตามธรรมชาติอยู่ในบริเวณหมู่บ้าน ฤดูแล้งจะใช้น้ำซับซึ่งมีตลอดปี ชาวนนมีอาชีพทำไร่ปลูกข้าวตามไหล่เขา ใช้วิธีปลูกแบบขุดหลุมหยอดที่เรียกข้าวไร่ตอนเก็บเกี่ยวก็ใช้มือรูดเมล็ดข้าวออกจากรวง ใส่กระบุงแทนการเกี่ยวข้าว นอกจากข้าวแล้วยังปลูกข้าวโพด ถั่วฝักยาว มะพร้าว กล้วย ฝรั่ง มะเขือ พริก เป็นต้น มีการเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควาย หมู เป็ด ไก่ และหาของป่า เช่น หน่อไม้ เห็ด ผักหวาน ผึ้ง กบ เขียด และมีความสามารถในการจักสานโดยเฉพาะสานเสื่อปัจจุบันชาวนนนับถือ ศาสนา พุทธ เชื่อในเรื่องภูติผีวิญญาณ ชาวนนนิยมแต่งงานในหมู่บ้านเดียวกัน การละเล่นมีการเป่าไปไม้ซึ่งบางครั้งจะเป่าเป็นสัญญาณเรียกหากัน มีการเล่นเพลงพื้นบ้านเรียกว่า กระแจะ หรือ ปะเรเร เป็นการร้องโต้ตอบกัน ระหว่างชาย-หญิง ฝ่ายหญิงเป็นผู้ตีโทนให้จังหวะ เนื้อหาเป็นการเกี่ยวพาราสีกันระหว่างหนุ่มสาว) ต่อมา นายดั่ง...เป็นชื่อของคนคนหนึ่งที่มีคุณประโยชน์ได้มองเห็นความอุดมสมบูรณ์และมองเห็นทำเลที่เหมาะสมจะสร้างบ้านเมืองที่นี่ คิดแล้วนายดั่ง จึงปักหลักลงมือพาเพื่อนสหาย สร้างบ้านเมืองขึ้นในกลางใจป่าลึก ทางทิศ ตะวันออกของ “บ้านหนองไผ่” ปัจจุบันนี้คืออำเภอหนองไผ่ เส้นทางที่นายดั่งใช้เดินทางเข้ามาในจุด กลางใจป่าดงดิบ เดินทางเข้ามาทางทิศเหนือ ปัจจุบันคือทางจังหวัดเพชรบูรณ์ ผ่านบ้านทุ่งสามนาง ทุ่งจิว ผ่านเข้ามาใกล้เขตห้วยตลาด ที่แรกคิดว่าจะสร้างหมู่บ้านตรงจุดบ้านห้วยสำราญปัจจุบันนี้ แต่ท่านมองเห็นว่าทำเลไม่เหมาะสมจึงสำรวจหาพื้นที่ที่เหมาะสมจะตั้งหรือสร้างหมู่บ้านจึงได้พื้นที่ลาดกว้างใหญ่หรือมองเห็นเป็นลักษณะเป็นทุ่งใหญ่เหมาะที่จะประกอบอาชีพในการเป็นอยู่ของคนส่วนมาก ต่อมาพอนายดั่ง อายุมากสมควรแก่การแล้วจึง สิ้นชีวิตในหมู่บ้านที่ตนได้พาชาวบ้านและเพื่อนสหายได้สร้างขึ้น ที่แรกหมู่บ้าน ท่าดั่งนี้จะตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านทุ่งใหญ่” มียายแก่คนหนึ่งมีความคิดริเริ่มเกี่ยวกับชื่อของหัวหน้าหมู่บ้าน ยายแก่คนนั้นบอกว่า เรียกบ้านทุ่งใหญ่นั้นไม่ดี เรียกว่าบ้าน “ตาดั่ง” ดีกว่า เรียกง่ายดีต่อมายาย แก่นั้นได้เสียชีวิตลง ชื่อบ้านตาดั่งก็เพี้ยนมาเป็น “บ้านไธ้ดั่ง” ต่อมาจึงได้เปลี่ยนตามคำพูดที่ได้พิจารณา จากทางราชการว่า “บ้านไธ้ดั่ง” นั้นฟังไม่ไพเราะให้เปลี่ยนเสียใหม่ว่า “บ้านท่าดั่ง” เมื่อเวลาผ่านไป ประชาชนในพื้นที่จึงขยายหมู่บ้านไปอีกหลายหมู่บ้านและเป็น ตำบลท่าดั่ง เมื่อวันที่ - เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าดั่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับการยกฐานะจากสภา ตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒๐ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ และมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
- ๑.๒ เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

๒. ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ ท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่างๆ กันดังนี้ สามารถ จันทร์สุรย์ (๒๕๓๖) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึก ที่ชาวบ้านสามารถคิดเองทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำรงชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย กรมวิชาการ (๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์ จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้การแก้ปัญหา การปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา รัตนะ บัวสนธ์ (๒๕๓๕) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่คนที่มีต่อตนเอง ต่อโลกและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอดคำสั่งสอน และปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล ฉลาดชาย สมิตานนท์ (อ้างอิงถึงในพิสิฐ นาครำไพ. ๒๕๓๗) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือสติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้แนะการใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณ์ ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวง ที่มีชีวิต สัตว์ พืชและมนุษย์ ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ความสามารถ และทักษะของคนไทยที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรับปรุงแต่งและถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ประเวศ วะสี (๒๕๓๖) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นจากประสบการณ์หรือความ

ชัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นต่างๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากข้างนอกลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกายใจสังคม และสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าค่านิยม เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่าภูมิปัญญาหมายถึง องค์ความรู้หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีตซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุงเปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

๓. ลักษณะของภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญดังที่ผู้รู้ได้อธิบายไว้ ดังนี้

๓.๑ ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นมี ๔ ลักษณะ ดังนี้ (นิธิ เอียวศรีวงศ์. ๒๕๓๖ : ๒๓๖)

๓.๑.๑ ความรู้และระบบความรู้ภูมิปัญญาเป็นระบบความรู้ที่ไม่ถือว่าเป็นวิทยาศาสตร์ ฉะนั้น ในการศึกษาเรื่องภูมิปัญญาจะเข้าไปดูว่าชาวบ้านรู้อะไรอย่างเดียวนั้นไม่พอ ต้องศึกษาว่าเขาเห็นสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้อย่างไร

๓.๑.๒ การสั่งสมและการกระจายความรู้ภูมิปัญญาเกิดจากการสั่งสมและการกระจายความรู้ โดยการนำความรู้มาบริการคนอื่น เช่น หมอพื้นบ้านสั่งสมความรู้ทางการแพทย์ไว้ในตัวคนๆ หนึ่ง ซึ่งมีกระบวนการที่ทำให้เขาสั่งสมความรู้ เราควรศึกษาด้วยว่ากระบวนการนี้เป็นอย่างไรหมอคนหนึ่งสามารถสร้างหมอคนอื่นๆ ต่อมาได้ได้อย่างไร

๓.๑.๓ การถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้มีสถาบันถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา แต่พบว่ามีกระบวนการถ่ายทอดที่ซับซ้อน ถ้าเราต้องการเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น เราต้องเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

๓.๑.๔ การสร้างสรรค์การปรับปรุงระบบความรู้ของภูมิปัญญาชาวบ้านไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่ได้ถูกปรับเปลี่ยนความรู้และระบบความรู้เพื่อเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง

๔. ความสำคัญของภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาชาวบ้านมีความสำคัญต่อชาวบ้าน ครอบครัว และชุมชน ดังต่อไปนี้(สมจิตร พรหมเทพ. ๒๕๔๓ : ๖๗ - ๖๘)

๔.๑ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาแต่อดีตอันยาวนานจนกลายเป็นวิถีชีวิตประจำวันของตนเองและชุมชนตลอดมา

๔.๒ เป็นมรดกทางสังคมที่ได้จากการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาของกลุ่มคน

๔.๓ เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความรู้ ทางวิทยาศาสตร์

๔.๔ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

๔.๕ เป็นแนวทางนำไปสู่การปรับตัวของชุมชน ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ แบบพึ่งตนเองของชุมชน

๔.๖ ช่วยเพิ่มความสมดุระหว่างธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมกับประชาชน

๕.ประเภทของภูมิปัญญาชาวบ้าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑ : ๒๕-๒๕) ได้จำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๑๐ ประเภท ดังนี้

๕.๑ เกษตรกรรม หมายถึง ความรู้ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้านเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนามาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น

๕.๒ อุตสาหกรรมและหัตถกรรม หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาดเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภค อันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้

๕.๓ แพทย์แผนไทย หมายถึง ความสามารถในการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชนด้วยสมุนไพรและรักษาโรคแบบโบราณ

๕.๔ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ พัฒนาและใช้ประโยชน์จากคุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕.๕ กองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการด้านการสะสม และบริหารกองทุนและธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์ เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๕.๖ สวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

๕.๗ ศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๕.๘ การจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการ ดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้ง ขององค์กรชุมชน ศาสนา การศึกษา ตลอดจนองค์กรอื่นๆ ในสังคมไทย

๕.๙ ภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย ตลอดจนทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๕.๑๐ ศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์ ปรับใช้หลักธรรมคำสอนทาง ศาสนา ความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติ

๖. แนวการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านมี ๗ ประการ ดังนี้

(เอกวิทย์ ณ ถกลาง. ๒๕๔๐ : ๑๘๒ - ๒๔๖)

๖.๑ ภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิตตามสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ คือ การใช้ความรู้และ อุบายในการดำเนินชีวิตตามสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น การเลือก ที่ตั้งถิ่นฐานที่อยู่ การหาแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ การปลูกพันธุ์ไม้ไว้ในบริเวณบ้าน เป็นต้น

๖.๒ ภูมิปัญญาในการจัดเครือข่ายระบบความสัมพันธ์ การพึ่งพา

๖.๓ ภูมิปัญญาในด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน

๖.๔ ภูมิปัญญาในด้านสมุนไพร - ยากลางบ้าน

๖.๕ ภูมิปัญญาในด้านโลกทัศน์ เป็นระบบรวบรวมความคิด ความอ่าน ความเชื่อ ทักษะคิด ที่บุคคลมีต่อโลก มีต่อสังคมมนุษย์เป็นนามธรรมอยู่ในจิตสำนึกของบุคคลอันเกิดจากความคิดและอารมณ์ ซึ่งประสานและก่อตัวขึ้นจากประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับมา เช่น โลกทัศน์และชีวทัศน์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ตามธรรมชาติ เป็นต้น

๖.๖ ภูมิปัญญาในการปลูกฝังคุณธรรม การกำหนดปทัสถาน และการรักษาของตุลภาพ ของสังคม

๖.๗ ภูมิปัญญาในการปรับตัวในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นภูมิปัญญาท้องถิ่นๆใด จึงเป็นรากแก้วที่สำคัญให้ท้องถิ่นนั้นเจริญงอกงามอย่างมั่นคง ภูมิปัญญาของชาติพันธุ์หนึ่งอาจพัฒนาไปแตกต่างกับอีกชาติพันธุ์หนึ่งตามสภาพ แวดล้อมตามสภาพสังคมใน ท้องถิ่นนั้นที่สามารถปรับใช้ในการแก้ปัญหาและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของสังคมนั้น ๆ ได้

ประเพณี/วัฒนธรรม ในตำบลท่าด่าง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

ประเพณีวันสงกรานต์ สงกรานต์ หมายถึง การส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่คือ ตั้งแต่ ๑๓ - ๑๕ เมษายน แต่เดิม วันขึ้นปีใหม่ไทย คือ วันเริ่มปีปฏิทินของไทย จนถึง พ.ศ. ๒๔๓๑ และได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้น ปีใหม่จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๓

ประเพณีวันเข้าพรรษา "เข้าพรรษา" แปลว่า "พักฝน" หมายถึง พระภิกษุสงฆ์ต้องอยู่ประจำ ณ วัดใดวัดหนึ่ง ระหว่างฤดูฝน พระพุทธเจ้าจึงทรงวางระเบียบการจำพรรษาให้พระภิกษุอยู่ประจำที่ตลอด ๓ เดือนในฤดูฝน คือ เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี เรียกว่า "ปฐิมพรรษา"

ประเพณีวันออกพรรษา ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เรียกว่าอย่างหนึ่งว่า “วันปวารณา” หรือ “วันมหา ปวารณา” คือวันที่ พระสงฆ์ทำปวารณากรรม คือเปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนกันด้วยเมตตาจิต ได้ เมื่อได้เห็นได้ฟังหรือสงสัย ในพฤติกรรมของกันและกัน

ประเพณีบุญมหากรรม กฐินมีกำหนดระยะเวลาถวาย จะถวายตลอดไปเหมือนผ้าชนิดอื่นมิได้ ระยะเวลานั้นมี เพียง ๑ เดือน คือตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (วันเพ็ญเดือน ๑๒) ระยะเวลา นี้เรียกว่า กฐินกาล คือ ระยะเวลา ทอดกฐิน หรือ เทศกาลทอดกฐิน

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ลำดับ ที่	ชื่อ	หมู่ที่	ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน สามเณร
๑	วัดบ้านปางยาง	๑		๑	
๒	วัดชัยตะเคียน	๒		๑	
๓	วัดบ้านชัยชมพู	๒		๓	
๔	วัดบ้านไทรงาม	๓		๒	
๕	วัดบ้านเฉลียงทอง	๔		๒	
๖	วัดบ้านโป่งสะทอน	๕		๓	
๗	วัดบ้านสันเจริญ	๖		๔	
๘	วัดบ้านห้วยตลาด	๗		๑	
๙	บ้านบ้านท่าด้วง	๘		๕	

ผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปราชญ์ชาวบ้าน) หมู่ที่ ๒

๑. แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอพื้นบ้าน ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางสาวสมพร จันทรีใส ที่อยู่ ๓๑ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน นวดแผนไทย
- (๒) ชื่อ นางสาวสม กันทอง ที่อยู่ ๔๗๘ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน ผลิตยาสมุนไพร

๒. ผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางเรณู แสนคำ ที่อยู่ ๓๖ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน พระเพณีรดน้ำผู้สูงอายุวันสงกรานต์/ทำบุญกลางบ้าน

๓. งานฝีมือต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม จักสาน ทอผ้า ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายเสกสันต์ แดงโสภาพ ที่อยู่ ๔๗๗ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน ช่างไม้สร้างบ้านเรือน
- (๒) ชื่อ นายเอนก ทนทาน ที่อยู่ ๗/๑ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน จักสานกรงนก

๔. ผู้มีความสามารถด้านการเกษตรเช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายสมพงษ์ โพชะไว ที่อยู่ ๓๐๓ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน เพาะปลูก ขยายพันธุ์ข้าวโพด
- (๒) ชื่อ นายอนันต์ แสนคำ ที่อยู่ ๓๐ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน การเพาะพันธุ์ปลา

๕. ผู้มีความสามารถด้านการถนอมอาหาร ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางประนอม แสนคำ ที่อยู่ ๕๐ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน การทำมะม่วงดอง
- (๒) ชื่อ นางสาวโสสม โพชะไว ที่อยู่ ๓๐ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน การทำปลาร้า

๖. ผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายสมร โพชะไว ที่อยู่ ๔๕ หมู่ ๒ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์

ผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปราชญ์ชาวบ้าน) หมู่ที่ ๓

๑. แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอพื้นบ้าน ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางรัตนาวดี ชาอินทร์ ที่อยู่ ๓๐/๑ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน นวดแผนไทย
- (๒) ชื่อ นายดำ กุดขมิ้น ที่อยู่ ๑ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน หมอน้ำมัน

๒. ผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางสมสี อินปาน ที่อยู่ ๑ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน เย็บบายศรีสู่ขวัญ
- (๒) ชื่อ นางสมหมาย วันคอยท่า ที่อยู่ ๑๘๒ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน ประเพณีเลี้ยงศาล

๓. งานฝีมือต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม จักสาน ทอผ้า ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายแก้ววิไล แก้วกก ที่อยู่ ๑๘๔ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน ทำไม้กวาดทางมะพร้าว

๔. ผู้มีความสามารถด้านการเกษตรเช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายสุนทร จันทวงศ์ ที่อยู่ ๒๒ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน เพาะปลูก ขยายพันธุ์ข้าวโพด ตอนกิ่ง
- (๒) ชื่อ นายชนะไพร ตระกูลยี่โถ ที่อยู่ ๒๙ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน นำหมักชีวภาพ

๕. ผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางไสว ตระกูลยี่โถ ที่อยู่ ๒๙ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน หมักปลาร้า มะม่วงดอง หน่อไม้ดอง
- (๒) ชื่อ นางคำหล้า ชรจันทร์ ที่อยู่ ๒๑๒ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน หน่อไม้บรรจุถุงพลาสติก

๖. ผู้มีความรู้ด้านความเชื่อ โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางสังเวียน พรหมมาวัน ที่อยู่ ๙ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน หมอดู
- (๒) ชื่อ นายสมหวัง โสประดิษฐ์ ที่อยู่ ๑๔๘ หมู่ ๓ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน หมอดู

๗. ผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางไสว ตระกูลย์ไธ
ที่อยู่ ๒๙ หมู่ ๓ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน การบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- (๒) ชื่อ น.ส. จันทร์ลอน ตาเห็น
ที่อยู่ ๙๒ หมู่ ๓ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์

ผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปราชญ์ชาวบ้าน) หมู่ที่ ๔

๑. แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอพื้นบ้าน ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางสาวรศ ใจชื่อ ที่อยู่ เลขที่ ๑ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน มีความรู้เรื่องสมุนไพร

๒. ผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายสำราญ โทนทอง ที่อยู่ เลขที่ ๑๗๗/๑ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน ภูมิปัญญาด้านวัฒนธรรม/ประเพณีในชุมชน

๓. งานฝีมือต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม จักสาน ทอผ้า ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายอินปัน สร้อยสาย ที่อยู่ เลขที่ ๑ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน ช่างไม้
- (๒) ชื่อ นายพิชัย สิงนา ที่อยู่ เลขที่ ๑๕๒ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน ผู้รับเหมาก่อสร้าง
- (๓) ชื่อ นายวิชัย ศรีสุธรรม ที่อยู่ เลขที่ ๒๑๗/๓ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน ช่างไม้

๔. ผู้มีความสามารถด้านการเกษตรเช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางปิ่นแก้ว อาบสุวรรณ ที่อยู่ เลขที่ ๓๗ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน การปรับใช้เทคโนโลยี
- (๒) ชื่อ นางเฉลิมศรี นาราศรี ที่อยู่ เลขที่ ๒๑๗/๒ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน การเพาะปลูก

๕. ผู้มีความสามารถด้านการถนอมอาหาร ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางเฉลิมศรี นาราศรี ที่อยู่ เลขที่ ๒๑๗/๒ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน การผลิตอาหารหลายประเภท

๖. ผู้มีความสามารถด้านความเชื่อ โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายไว้ สุรงสา ที่อยู่ เลขที่ ๓๖๕ หมู่ ๔ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน ไสยศาสตร์

ผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปราชญ์ชาวบ้าน) หมู่ที่ ๕

๑. แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอพื้นบ้าน ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายสุขุม แยมเดช ที่อยู่ เลขที่ ๑๓๐ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน หมอน้ำมัน

๒. ผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางดอกจันทร์ แสงโสดา ที่อยู่ เลขที่ ๒๓๐ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน แห่นางแมว

๓. งานฝีมือต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม จักสาน ทอผ้า ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายเปี้ยก พรหมมา ที่อยู่ เลขที่ ๒๒๘/๑ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน ช่างไม้ - ช่างปูน
- (๒) ชื่อ นายคำสิงห์ ทศสอน ที่อยู่ เลขที่ ๓๔ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน จักสาน

๔. ผู้มีความสามารถด้านการเกษตรเช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางณัฐธนิชา ฎีกา ที่อยู่ เลขที่ ๙ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน เพาะปลูก ขยายพันธุ์ข้าวโพด
- (๒) ชื่อ นายปันทอง ทศสอน ที่อยู่ เลขที่ ๓๐ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน ตัดตา ตอนกิ่ง ต่อกิ่ง

๕. ผู้มีความสามารถด้านการถนอมอาหาร ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางจันทร์ พิมพ์สาลี ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน การผลิตอาหารหลายประเภท

๖. ผู้มีความสามารถด้านความเชื่อ โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายเถิง คุ่มโนนศรี ที่อยู่ เลขที่ ๙๒ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน โหรดูดวง
- (๒) ชื่อ นางกันยา โสประดิษฐ์ ที่อยู่ เลขที่ ๓๙๕ หมู่ ๕ ตำบลท่าดัวง
มีความสามารถด้าน ร้างทรง

ผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปราชญ์ชาวบ้าน) หมู่ที่ ๖

๑. แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอพื้นบ้าน ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางแต สมสิทธิ์ ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๖ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน นวดแผนไทย

๒. ผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายพุดม สุขโฉม ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๖ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน อนุรักษ์ประเพณีทำบุญกลางบ้าน

๓. งานฝีมือต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม จักสาน ทอผ้า ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายชื่น บุตรพรม ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๖ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน จักสาน
- (๒) ชื่อ นางสาวป๋อย พูลเพิ่ม ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๖ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน ช่างปูน

๔. ผู้มีความสามารถด้านการเกษตรเช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายสมจิตร แสนบุญศรี ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๖ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน เพาะปลูก ขยายพันธุ์ข้าวโพด
- (๒) ชื่อ นายเกษมสันต์ พรรณา ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๖ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน เพาะปลูก ขยายพันธุ์ข้าวโพด

๕. ผู้มีความสามารถด้านการถนอมอาหาร ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางสาวเสงี่ยม เปลียนศรี ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๖ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน การถนอมอาหารหลายชนิด

๖. ผู้มีความสามารถด้านความเชื่อ โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายตีต ไกยราช ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๖ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน หมอดู

ผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปราชญ์ชาวบ้าน) หมู่ที่ ๗

๑. แพทย์แผนไทย/สมุนไพร/หมอน้ำมันพื้นบ้าน ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางนวลจันทร์ ศรีแสง ที่อยู่ เลขที่ ๑๒๕ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน นวดแผนไทย
- (๒) ชื่อ นายยม คำวิเศษ ที่อยู่ เลขที่ ๑๔๕/๒ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน หมอน้ำมันพื้นบ้าน

๒. ผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายแหวน รูปสวย ที่อยู่ เลขที่ ๘๕ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน พิธีกรรมทางศาสนาและประเพณีท้องถิ่น

๓. งานฝีมือต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม จักสาน ทอผ้า ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายเต้า ชัยยอด ที่อยู่ เลขที่ ๑๔๖ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน ช่างไม้สร้างบ้านเรือน
- (๒) ชื่อ นายพั๊ด สายคำตึง ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน จักสาน

๔. ผู้มีความสามารถด้านการเกษตรเช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายสำเร็จ ศรีสุพรรณ ที่อยู่ เลขที่ ๑๑๐/๕ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน เพาะปลูก ปรับใช้เทคโนโลยี
- (๒) ชื่อ นายอำนาจ ศรีวันนา ที่อยู่ เลขที่ ๑๐๑ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน เพาะปลูก ขยายพันธุ์ข้าวโพด

๕. ผู้มีความสามารถด้านการถนอมอาหาร ได้แก่

- (๑) ชื่อ นางมุกดา บุญเข้ม ที่อยู่ เลขที่ ๓๙๙ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน แปรรูปหน่อไม้

๖. ผู้มีความสามารถด้านความเชื่อ โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ ได้แก่

- (๑) ชื่อ นายแหวน รูปสวย ที่อยู่ เลขที่ ๘๕ หมู่ ๗ ตำบลท่าดั่ง
มีความสามารถด้าน พิธีกรรมทางศาสนา

ผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ปราชญ์ชาวบ้าน) หมู่ที่ ๘

ผู้ที่มีความสามารถ ภาษาพื้นบ้านบ้าน (ภาษาชาวนน)

๑. นางหมี กั้นสุไร
๒. นางทองคำ ชุ่มเสมอ
๓. นางแก่น ชื่นศรี
๔. นางกลิ้ง นกกระจาบ
๕. นางประมวล ด้านทาง
๖. นางจ้อย นกใหญ่
๗. นายสุวรรณ เต็มวุฒิ
๘. นางสาวแมลง รักบัวบาน

คำศัพท์ภาษาชาวบน

หมวดวัน เดือน ปี

ภาษากลาง	ภาษาชาวบน
วัน	ฮั๊ย
เดือน	ตุ
ปี	น้าม

หมวดบุคคล

ภาษากลาง	ภาษาชาวบน
ตา	เป็ง
พ่อ	พีชะ
แม่	โฮั้ง
พี่	ป็อง
น้อง	จี้
ลุง	จู่
ป้า	จู่
น้ำ	ซูมี
อา	มีาม
ลูก	ก๊วน
หนุ่ม	พาย
สาว	หลูด
คุณ / เธอ	เพ / เพชะ
ฉัน / ผม / ดิฉัน	เว่ย
คน	พะนี่
ลูกสะใภ้	ควย
ลูกเขย	ชะมาน
พี่เขย	เยา

หมวดตัวเลข

ภาษากลาง	ภาษาชาวน
๑	มวย
๒	บาล
๓	ปี้
๔	ป็น
๕	ซึน
๖	ตะเลา
๗	เปาะ
๘	จาม
๙	จีต
๑๐	จ้าย
๑๑	จ้ายมวย
๑๒	จ้ายบาล
๑๓	จ้ายปี้
๑๔	จ้ายป็น
๑๕	จ้ายซึน
๑๖	จ้ายตะเลา
๑๗	จ้ายเปาะ
๑๘	จ้ายจาม
๑๙	จ้ายจีต
๒๐	บ่าซ้วย
๒๑	บ่าซ้วยมวย
๒๒	บ่าซ้วยบาล
๒๓	บ่าซ้วยปี้
๒๔	บ่าซ้วยป็น
๒๕	บ่าซ้วยซึน
๒๖	บ่าซ้วยตะเลาะ
๒๗	บ่าซ้วยเปาะ
๒๘	บ่าซ้วยจาม
๒๙	บ่าซ้วยจีต
๓๐	ปี้ซ้วย

ภาษากลาง	ภาษาชาวน
๔๐	ปิ่นช่วย
๕๐	ซิ่นช่วย
๖๐	ตะเลาช่วย
๗๐	เปาะช่วย
๘๐	จามช่วย
๙๐	จิดช่วย
๑๐๐	มวยโสภ
๑๐๑	มวยโสภมวย
๑๐๒	มวยโสภบาล
๑๐๓	มวยโสภปี่
๑๐๔	มวยโสภปิ่น
๑๐๕	มวยโสภซิ่น
๑๐๖	มวยโสภตพเลา
๑๐๗	มวยโสภเปาะ
๑๐๘	มวยโสภจาม
๑๐๙	มวยโสภจิด
๑๑๐	มวยโสภจ้าย
๑๑๑	มวยโสภจ้ายมวย
๑๒๐	มวยโสภป่าช่วย
๑๒๑	มวยโสภป่าช่วยมวย
๑,๐๐๐	มวยพัน
๑๐,๐๐๐	มวยหมื่น
๑๐๐,๐๐๐	มวยแสน
๑,๐๐๐,๐๐๐	มวยล้าน

หมวดสี

ภาษากลาง	ภาษาชาวน
สีขาว	ก๊อก
สีแดง	ละเฮา
สีเขียว	จ๊อก
สีเหลือง	พะโฮ้ง
สีดำ	เพียด
สีดำสนิท	เพียดกะทิน

หมวดของกิน

ภาษากลาง	ภาษาชาวน
ข้าว	โปง
ขนม	หนม
น้ำ	ด้าก
ข้าวเหนียว	โปงเนียบ
ข้าวเจ้า	โปงหมะ
ขนมจีน	หนมเซ็น
ส้มตำ	ร๊วย
เหล้า	แป๊ะ
น้ำพริก	ด้ากพะน้ำ
ข้าวโพด	ลี้
เนื้อ	วะ
บุหรี	บุหรี

หมวดของใช้

ภาษากลาง	ภาษาชาวบ้าน
มีด	บู้น
เสียม	บ้อค
จอบ	จบ
เคียว	กะเวียน
ขวาน	ซ้วง
กรรไกร	ไต่ย
โอ่ง	แจะ
ค้อน	ขอนมัย
หม้อข้าว	บายโป่ง
ฝาหม้อ	เกิฟบายโป่ง
หม้อแกง	บายเยี้ยล
ทัพพี	ทรพี
กระทะ	กะถะ
ช้อน	ช้อน
ขัน	ขัน
แก้ว	แก้ว
กระบอก	โกะ
หนังสือ	ชื้อ
รองเท้า	กะเซ็ง
ปิ่น	กะมัด
ขวด	ขวด
เตาหุงข้าว	เต่าคูนโป่ง
เสื่อ	ฝ็อก
เสื่อแขนยาว	ฝ็อกแขนคิง
เสื่อแขนสั้น	ฝ็อกแขนแฮะ
ไห	จู้
จาน / ถ้วย / ชาม	ทู้ย
เลื่อยตัดไม้	เลื่อยเก็กสู
ผ้า	เนท
ผ้าห่ม	เนทจัก
กางเกง	กางแก็ง
หมอน	ม้อน

หมวดสัตว์

ภาษากลาง	ภาษาชาวน
ไก่	ซ้าง
เป็ด	ทา
หมู	คึก
หมา	คูล
นก	เกียม
แมว	แม้ว
ม้า	แฮะ
ช้าง	จั้ง
กา	กะฮัก
กิ้ง	คุย
หอย	โละ
ปู	ต้าม
ปลา	ก้า
กบ	คาว
งู	โซม
ตุ๊กแก	ตุ๊กแก
จิ้งจก	จิ้งจก
อุจ	อุจ
แมลงสาบ	แมงสาบ
ปลวก	ทูน
แมลงวัน	ลูย
หนอน	ซู่
แมงปอ	กะทวย
ตะขาบ	ตะคิล
หนู	นั้ง
แมงค่อม	แมงค่อม
นกเค้าแมว	กูก
เหยี่ยว	เหยี่ยว

หมวดผัก

ภาษากลาง	ภาษาชาวบ้าน
หน่อไม้	กะบั้ง
มะระขม	กะโหลหายาม
สะเดา	สะเด้า
บวบ	บวบ
มะเขือ	กะอ็อง
ผักกูด	หล้าตวย
แตง	กะอีล
ตำลึง	ตำลึง
ผักบุ้ง	ผักบุ้ง
ผักกาดเขียว	ผักกาดจ็อก
ผักกาดขาว	ผักกาดก๊อก
ฟักทอง	ปึล
กล้วย	ผาด
หัวปลี	อูก
ผักชี	ผักชี
พริก	ปะแกว
ถั่ว	ซึ่ม

หมวดผลไม้

ภาษากลาง	ภาษาชาวบ้าน
ส้มโอ	เซ็กไอ้
มะพร้าว	เซ็กถั่ง
ฝรั่ง	เซ็กผั่ง
ชมพู่	ชมพู่
มะม่วง	เซ็กโต้ง
มะนาว	เซ็กนาว
มะขาม	เซ็กลุย
มะละกอ	เซ็กกอ
พุทรา	เซ็กกะทัน
มะขามเทศ	เซ็กเทศ

หมวดร่างกาย

ภาษากลาง	ภาษาชาวน
หัว	กะเด็บ
ตา	มัด
ดวงตา	หลูกมัด
นัยน์ตา	เนอมัด
เส้นผม	เซ้นซอก
หัวคิ้ว	กะเด็บเจิม
จมูก	เหมาะ
รูจมูก	ซั้งเหมาะ
ซุ้ม	อิดเหมาะ
ปาก	ป้าง
ฟัน	เงียก
ลิ้น	อิต้าก
ผิวหนัง	ผะโตะ
มือ	เต้ล
แขน	แค้น
ขา	หย็อก
กระดูก	ชะหลูด
เล็บ	อี่เหยิม
หู	กะตัวล
หน้าอก	หน้าจี้
คอ	เก๊ะ (ก้อ)
หลอดลม	หลอดกะย้าล
รูคอ	ซั้งเก๊ะ หรือซั้งก้อ
เหงือก	เหงือก
สะโพก	กะโฝก
เอว	กะต้อน
กาย (ตัว)	ตุ้
ด้านหน้า	หังตา
ด้านหลัง	หังเก้า
ใจ	ยิม
ตัวเล็ก	ตุ้ชนิด
ตัวใหญ่	ตุ้โต

หมวดทั่วไป

ภาษากลาง	ภาษาชาวนน
หนาว	สะกั๊ด
ร้อน	ฮั๊ย
แห้ง	กำย
ตาย	กะเจ็ด
กิน	จ๊ะ
ดื่ม	โซ้ง
ดูด	ตุ๊ด
ปัสสาวะ	เซจู้
อุจจาระ	เซอืด
อาบน้ำ	โฮ้มตัก
เป็น	ไท
อะไร	สะโมะ
ทำ	ป๊ะ
ไป	อัล
มา	โจ๊ะ
มี	นอม
หัวเราะ	จุกกรง
ร้องไห้	ยาม
เกลียด	ซ้ง
รัก	ตุ๊ด

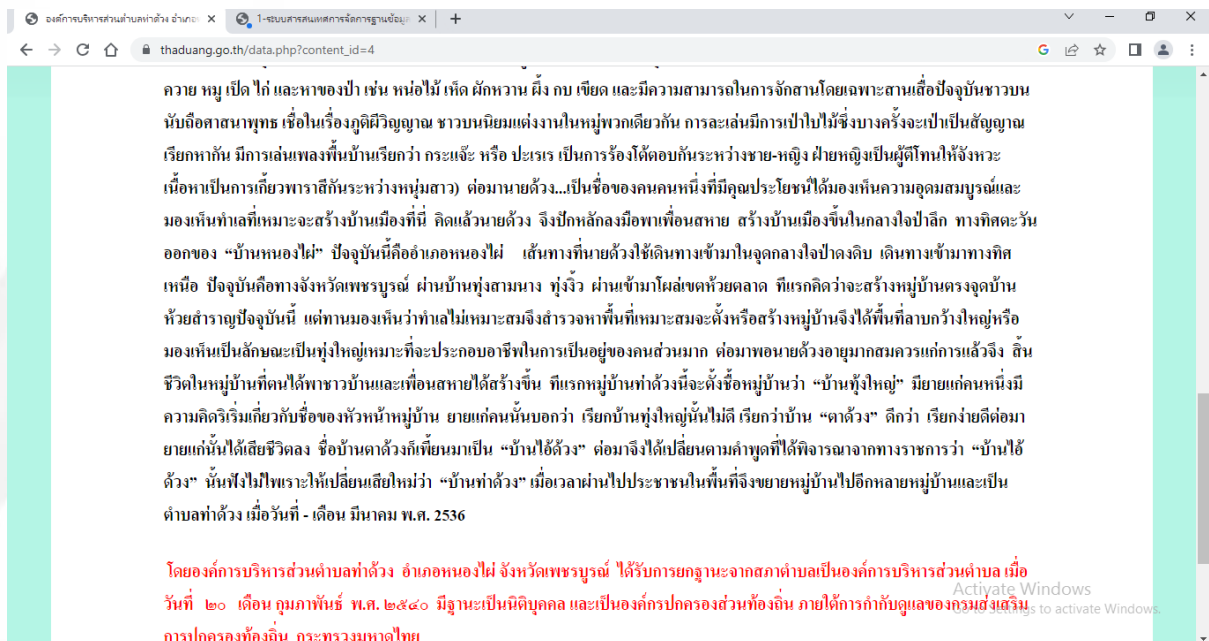
หมวดประโยคคำพูด

ภาษากลาง	ภาษาชาวนน
ไปไหนมาคุณพ่อ	อัลโนวโจวเหลาพะ
พรุ่งนี้ลูกจะไปตลาดกับพ่อไหม	งูลเนาะก๊วนจะอัลกับพะ
ถ้าไปก็ให้เตรียมตัวนะ	โกะถ้าอัลกุลเตรียมตุ๋ต่อ
ลุงไปไหนมาไปทำอะไรมา	สุอัลโนวโจ้ว อัลปะสะโมะโรง
พ่อครับจะไปไหน	พะจะอัลโนว
แม่ครับจะไปไหน	โองังจะอัลโนว
พ่อครับผมไม่สบาย	พะเปี้ยกุสะบาย
แม่ครับผมไม่สบาย	โองังเปี้ยกุสะบาย
พ่อครับมีคนมาถามหาพ่อ	พะนอมพะนิโรงมีานซึลพะ
พ่อครับ พ่อเป็นอะไร พ่อไม่สบายรี	พะ พะไทสะโมะ พะกุสะบายดี
แม่ครับแม่ ผมรักแม่	โองัง โองังเปี้ยตีโองัง
พ่อทำงานก่อนนะ	พะปะงาลยิมต่อ
แม่ทำงานก่อนนะ	โองังปะงาลยิมต่อ
มีน้ำใจไหม	นอมตักโกะ
ไม่มี	กุนอม
ขอบ้าง	โทงเคิน
จะให้ไหม	จะกุลโกะ
ให้	กู
ไม่ให้	กูกุล
มีน้ำใจ	นอมตักยิม
ไม่มีน้ำใจ	กุนอมตักยิม
ไทไหนมา	อาโนวโจ้ว
พี่ชายไปไหนมา	ป็องอาโนวโจ้ว
พี่สาวไปไหนมา	หลูอาโนวโจ้ว
น้องสาวไปไหนมา	จี้หลูดอาโนวโจ้ว
น้องชายไปไหนมา	จี้ตุยอาโนวโจ้ว
หนุ่มไปไหนมา	พายอาโนวโจ้ว
ไปไร่	อัลหมา
ไปนา	อัลแซ
ไปเที่ยวเล่น	อัลเทียววิน
ไปกับใคร	อัลกับหะ
ไปกับพี่ชาย	อัลกับป็อง

หมวดประโยคคำพูด

ภาษากลาง	ภาษาชาวบ้าน
ไปกับพี่สาว	อัลกับหลู่
ไปกับเพื่อน	อัลกับหมู่
ผม,ฉันรักคุณ	เวย์ตีเฝะ
ผม,ฉันไม่รักคุณ	เวย์กูตีเฝะ
ผม,ฉันรังเกียจคุณ	เวย์อ้อปีตเฝะ
คนเราไม่ต้องไปถือกัน	ฉะหนิงเอ็งกูต้องอัลทือเก๊ะ

ช่องทางการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ฐานข้อมูลลงในเว็บไซต์หลักของหน่วยงาน

โพสต์ของ อบต.ทำด้าง

อัลบั้ม วิถีชีวิตของผู้คน ตำบลทำด้าง

อบต.ทำด้าง อ.หนองไผ่ จ.เพชรบูรณ์ ได้เพิ่มรูปภาพใหม่
4 ภาพ

4 พ.ย. 2560 · 🕒 · 🌐

ภาษาถิ่น ภาษาชาวนน

👍❤️ คุณ, มณฑล สี่หะบุตร และคนอื่นๆ อีก 15 คน

รักเลย

แสดงความคิดเห็น

แชร์

ภาษาถิ่น ภาษาชาวนน สี่ต่างๆ

👍 1

ถูกใจ

แสดงความคิดเห็น

แชร์

โพสต์ของ อบต.ทำด่าง

ภาษาไทย	→	ภาษาถิ่น	ภาษาชาวบ้าน
ตา	→	เป็ง	ป็
พ่อ	→	พี่ะ	ร็
แม่	→	โอ้	ฤ
ลูก	→	ก๊วน	ฤ
พี่	→		ชุมี
น้อง	→		ม้าม
ลุง	→		
ป้า	→		
น้า	→		
อา	→		

องค์การบริหารส่วนตำบลทำด่าง

ภาษาถิ่น ภาษาชาวบ้าน บุคคล

👍 1

👍 ถูกใจ

💬 แสดงความคิดเห็น

➦ แชร์

ภาษาไทย	→	ภาษาถิ่น	ภาษาชาวบ้าน
๑	→	มาย	จ็ด
๒	→	บาล	จ้าย
๓	→	ซึ้	ฮัน
๔	→	บัน	ตู
๕	→	ชूं	น้าม
๖	→	ตะเลา	
๗	→	เป้าะ	
๘	→	จาม	
๙	→		
๑๐	→		
วัน	→		
เดือน	→		
ปี	→		

องค์การบริหารส่วนตำบลทำด่าง

ภาษาถิ่น ภาษาชาวบ้าน ตัวเลข

👍 1

👍 ถูกใจ

💬 แสดงความคิดเห็น

➦ แชร์